

Mátészalkai Szakképzési Centrum Gépészeti Szakgimnáziuma és

Kollégiuma

Közoktatási OM azonosító: 203059

**KOLLÉGIUMI
PEDAGÓGIAI PROGRAM**

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	3
1.1. Jogi alapok.....	3
1.2. Helyzetelemzés.....	4
1.3. Társadalmi szerep.....	5
2. Működésünk belső feltételrendszere.....	5
2.1. Humánerőforrás.....	5
2.2. Szervezeti jellemzők.....	6
2.3. Tárgyi, dologi eszközök.....	6
3. Nevelőmunkánk alapelvei és céljai.....	7
3.1. Programunk alapelvei.....	7
3.2. Célrendszerünk.....	8
4. Kollégiumunk nevelési feladatai.....	9
5. A kollégiumi pedagógiai tevékenység szerkezete.....	12
6. A kollégium helyi tanterve, tematikus foglalkozások keretprogramterve.....	15
7. Nevelési módszereink.....	29
8. A kollégiumi nevelés minősége, eredményessége.....	30
8.1. A tanulók fejlődésének ellenőrzési és értékelési rendszere.....	30
8.2. A pedagógusok teljesítményének értékelése.....	32
9. Záradék.....	32

1. BEVEZETÉS

1.1. JOGI ALAPOK

A kollégium Pedagógiai Programját intézményünk nevelőtestülete a következő jogszabályi környezet figyelembevételével készítette el:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- Köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. törvény és annak módosításai
- A Kormány 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- A gyermekek védelméről szóló 1997. évi XXXI. törvény
- 2013. évi XXVII. törvényt a szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 59/2013. (VIII. 9.) EMMI rendelet a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról

Célunk olyan átfogó dokumentum elkészítése, amely a kollégiumot használók számára nyújt információt a kollégium működéséről.

Ennek érdekében a külső és belső tényezők figyelembe vételével a kollégium nevelésméletét, pedagógiai céljait, a közvetíteni kívánt értékrendet, a nevelés helyi pedagógiai elveit, gyakorlatát és a működés feltételrendszerét kívánjuk meghatározni Pedagógiai Programunkban.

A Pedagógiai Programunk elkészítésekor a megváltozott jogszabályi környezet mellett figyelembe vettük:

- az intézmény alapító okiratát
- az iskola Pedagógiai Programját
- a helyi adottságokat

Pedagógiai Programunk az intézményi Pedagógiai Program része, amely tartalmazza a kollégiumpedagógia sajátosságait.

1.2. HELYZETELEMLZÉS

Cím, telefonszám:

- 4700 Mátészalka, Kölcsey u. 12
- Tel.: 06-44-500-185

A fenntartó megnevezése:

–Nemzetgazdasági Minisztérium

A kollégium beiskolázási körzete:

- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területe
- Ukrajna /Kárpátalja/

Engedélyezett férőhelyek száma: 175 fő

Kollégiumi épületegységek száma: 2

Az 1996-ban épült 96 férőhelyes épületegység működik kollégiumként. A másik (1974-ben átadott) épület jelenleg tanügyi feladat ellátási hely.

A tanulócsoporthoz száma: 5

A tanulók nemenként, iskolatípusonként, életkoronként csoportokat alkotnak.

A tanulócsoporthoz száma a tanulók létszámától függően változik.

A kollégiumban vannak:

- 4 évfolyamos szakközépiskolások és gimnazisták
- szakiskolások
- technikus képzésben résztvevő tanulók

Szülői, családi háttér:

Hosszú évek tapasztalata igazolja, hogy a családok szociális helyzetéről leginkább a gyerekek viselkedéséből, ruházódásából, költségeikből, valamint a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás alapján kapunk valószínű képet.

Tanulmányi segítségre kevés családban számíthat a gyerek. Ennek legfőbb oka a szülők alacsony iskolai végzettsége, valamint elfoglaltságuk.

Gyakori a csonka családban élő gyermek is.

Kollégistáink közel 2/3-a 50%-os étkezési kedvezményben részesül.

A kollégium története:

A kollégium 1946 szeptemberében szerveződött. Fennállásának 50. évfordulóját 1996-ban ünnepelték.

1974-ben átadták az akkori 80 férőhelyes fiú- és 200 férőhelyes lánykollégiumot, amelyekben jelenleg nincs kollégiumi ellátás.

A kollégium 1976-ban a kollégiumok országos versenyén bronz, 1977-ben ezüst, 1980-ban pedig arany oklevelet kapott.

1980-ban megkapta a „Kiváló Kollégium” címet.

1988-ban a kollégium felvette Bajcsy Zsilinszky Endre nevét.

1996-ban bővült a kollégium 96 férőhellyel, 3 tanulóval és a régi szárny 6 tanulóval.

1999-ben felújításra került a 80 férőhelyes fiúkollégium, ikerszobánként zuhanyzóval, teakonyhával, stúdióval és tanulószobákkal.

2004-től ezt az épületet a Mátészalkai Kórház vette birtokba, jelenleg a Mátészalkai Szakképzési Centrum irodái valamint fogászati rendelők találhatók benne.

2007-től a kollégium a Mátészalkai Szakképző Iskola egyik tagintézménye.

2011-től a fiúk kollégiumi ellátása egy másik feladat ellátási helyen lett biztosítva.

2015-től a Mátészalkai Szakképzési Centrum tanulóinak és a Mátészalkai Esze Tamás Gimnázium tanulóinak a kollégiumi ellátása az 1996-ban átadott kollégiumi épületben lett megoldva.

1.3. TÁRSADALMI SZEREP

A kollégiumunk a Mátészalkai Szakképzési Centrum Gépészeti Szakközépiskolája és Kollégiuma, mint köznevelési intézmény szakmailag és szervezetenként önálló intézményegysége.

Az alapprogram alapján azokra a magyar és európai pedagógiai értékekre, kollégiumi hagyományokra, tapasztalatokra építünk, amelyek megalapozták a jelenlegi magyarországi kollégiumi nevelést, különös tekintettel a nemzeti, a közösségi értékekre, a tudás- és kultúrákövetítésben, a tehetséges tanulók kiválasztásában és gondozásában, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének elősegítésében, az esélykülönbségek csökkentésében elért eddigi eredményekre.

Alapfeladatunk, hogy biztosítsuk a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek a lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való jog érvényesítésére, a nemzetiségi oktatásra, illetve akiknek a családja nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

Kollégiumunk - megfelelő pedagógiai környezet biztosításával - elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló kisközösségekben a közösségi együttélés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását; ezzel hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

A kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy fenntartsa a társadalmi mobilitást: esélyeket teremtsen, biztosítsa a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz, segítse a szociális, kulturális hátrányok leküzdését, a társadalmi integráció folyamatát. Fontos szerepe van az egész életen át tartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek, a NAT-ban meghatározott kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség felismerésében és fejlesztésében, a tanulók felzárkózásának segítésében.

A kollégium a tevékenysége során megteremti a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészíti a családi és iskolai nevelést és oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védettséget is nyújt.

A kollégium - megfelelő pedagógiai környezet biztosításával - elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló közösségekben az együttélés, az együttműködés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását; ezzel a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez. Kollégiumunk a helyi társadalom elvárásait, a nevelési-oktatási környezet lehetőségeit is figyelembe véve végzi munkáját.

Kollégiumunk - megfelelő pedagógiai környezet biztosításával - elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló kisközösségekben a közösségi együttélés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását; ezzel hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

2. MŰKÖDÉSÜNK BELSŐ FELTÉTELRENDSZERE

2.1. HUMÁNERŐFORRÁS

Az intézményegység-vezető és a nevelőtanárok képzettsége a Nkt.-ben előírtaknak megfelelő. A kollégium irányítását intézményegység-vezető végzi.

A nevelőtestület tagjai több éve dolgoznak a kollégiumban, kellően jártasak a speciális kollégiumi feladatok ellátásában, gyermekszeretők, nagy a kapcsolatteremtő képességük, váratlan feladatokra is motiválhatók.

A kollégiumban a nevelési feladatokat - nevelőtanár látja el, aki:

- a) a nevelőtestület tagjaival és vezetőivel szoros szakmai együttműködésben végzi munkáját,
- b) rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkezik,
- c) képes a nevelési folyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére; jártas a különböző pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásában,
- d) egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével, életmódjával követendő példaként szolgál a diákok számára,
- e) megfelelő empátiával rendelkezik, nevelői eljárásaiban, pedagógiai kommunikációjában a tanulók iránti tiszteletet, szeretetet, elkötelezettséget és bizalmat helyezi előtérbe,
- f) képes a diákok helyzetének, személyiségének megismerésére, megértésére,
- g) képes a diákokkal őszinte, bizalmon alapuló viszonyt kialakítani,
- h) képes a konfliktusok eredményes kezelésére,
- i) munkája során folyamatosan együttműködik a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, szervezetekkel.

A nevelők élnek a posztgraduális képzés, szervezett továbbképzésekbe való bekapcsolódás, továbbképzés, önképzés lehetőségeivel.

2.2. SZERVEZETI JELLEMZŐK

Az intézményegység-vezető tagja az intézmény vezetőségének, mely heti rendszerességgel ülészik. Az intézmény vezetőjének beszámol az elvégzett feladatokról, eseményekről. A végrehajtandó feladatokat is ő közvetíti a nevelők és tanulók felé.

Helyzetünkéből adódóan vannak célok, feladatok, melyet intézményi szinten tervezünk és valósítunk meg, így programunkban sem szerepel külön. Az intézményegység-vezető és a nevelők rendszeresen tartanak munkaértekezletet.

Az iskolai szülői értekezletek napján, fogadó órák alkalmával a nevelőtanárok is a szülők rendelkezésére állnak, de más időpontokban is fogadjuk a szülőket, ha erre igény van. Az intézményegység-vezető együttműködő kapcsolatot tart fenn a Diákönkormányzat vezetőjével, valamint az őket segítő nevelővel, valamint napi szinten közlünk a diákoknak fontos információkat, itt mindig van lehetőség bármilyen tanulót érintő kérdést megbeszélni. Az információáramlás biztosított és folyamatos.

2.3. TÁRGYI, DOLOGI ESZKÖZÖK

A kollégium belső és külső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak. Megteremti - a jogszabályi előírásoknak megfelelően - a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális, a sport- és egyéb szabadidős tevékenységek, valamint a diákkörök, szakkörök működésének feltételeit. A kollégium gondoskodik a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségéről.

A kollégium épületei a város központjában található.

1974-ben átadott épület: földszint + három emelet

A földszinten található helyiségek:

- irodák	- társalgó
- tanári szoba	- tanulók
- számítástechnikai terem	- mellékhelyiségek
- betegszoba	- raktárak
- orvosi rendelő	- ebédlő+konyha

- vendégszobák

I. emelet:

- tanári szoba
- 10 négy ágyas szoba
- tanulószobák /2/

- szakköri szoba
- zuhanyzó
- WC

II.-III. emelet:

- tanári szoba
- tanulószobák /2/
- 11 négy ágyas szoba

- szakköri szoba
- zuhanyzó
- WC

1996-ban átadott épület: 3 emelet /1. 2. fiúk, 3. lányok/

Emeletenként:

- 8 szoba /4 ágyas/
- mellékhelyiségek
- teakonyha
- tanulószoba

A kollégiumban található helyiségek összkomfortosak, funkciójuk ellátására alkalmasak. Tanulóinkat négy ágyas szobákban helyezük el. Minden szobában van hideg – és meleg vízszolgáltatás, személyenként szekrények, polcok, íróasztal.

A vizesblokkok, főzőhelyiségek, tanulószobák, társalgók teszik komfortossá kollégistáink életét.

Az iskolával közösen használjuk a tornatermet és a kondicionáló termet.

Tanulóink kikapcsolódását, valamint eredményes órai felkészültségét segíti a számítógépterem.

3. NEVELŐMUNKÁNK ALAPELVEI ÉS CÉLJAI:

A kollégiumi nevelésünk célja sajátos eszközeinkkel és módszereinkkel diákjaink szocializációjának, kiegyensúlyozott, harmonikus és egészséges személyiségének fejlesztése, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése. Stabil értékrendszerre épülő erkölcsi tartás, önismeret, nagyfokú önállóság, önkiszolgáló készség, tolerancia közösségben élni tudás és akarás, felelős személyiséggé válás elérése. Társadalmi beilleszkedés elősegítése. A kulcskompetenciák céltudatos fejlesztésével valósulnak meg a kollégiumi nevelés alapelvei.

3.1. PROGRAMUNK ALAPELVEI

A nevelőmunka alapelvei:

A kollégiumi nevelésünk célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

A kollégiumunk - céljai elérése érdekében - diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki, melynek **főbb alapelvei:**

- az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség;
- szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
- az alapvető erkölcsi normák érvényesítése;
- az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétel;
- építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységre, önszerveződő képességére;
- az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;

- i) a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;
- j) a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
- k) a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

A tanulókkal való foglalkozás szervezésének elvei:

- Az Alaptörvényben biztosított alapvető emberi szabadságjogok tiszteletben tartása, a tanulók iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat.
- Az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vétele.
- Orientáló, motiváló, aktivizálni képes, tevékenységközpontú, segítő pedagógia módszerek alkalmazása.
- Az egyéni tanulói igények figyelembevétele. A tanulók aktivitásának, alkotóképességének, érdeklődésének fenntartása és fejlesztése.
- Építés a tanulók öntevékenység, önszerveződő képességére.
- A szülőkkel és az óvodával, iskolákkal, az intézmény környezetében lévő társadalmi és civil szervezetekkel való konstruktív együttműködés.

3.2. CÉLRENDSZERÜNK

a. Kollégiumunk pedagógiai céljai:

- biztos háttér megteremtése
- felzárkóztatás, tehetség gondozás ideális feltételeinek biztosítása
- demokratizmus tanulása, mikro társadalmi környezet kialakítása a csak kollégiumi háttérrel tanulni tudó gyerekek számára

b. Kollégiumunk nevelés folyamatának céljai:

- szilárd erkölcsi alapokkal rendelkező, egyre önállóbb életvezetésre alkalmas,
- szociálisan érzékeny, toleráns, nyitott, kiegyensúlyozott,
- biztos értékrenddel rendelkező,
- önmagával és környezetével szemben igényes, harmonikus személy kialakítása és fejlesztése

c. Részcéljaink:

- kulcskompetenciák céltudatos fejlesztése
- az eredményes tanulmányi munka színvonalának megőrzése és emelése
- hátrányos helyzetű tanulókkal való fokozott egyéni törődés
- tehetséges tanulók képességeinek fejlesztése
- a szociális viselkedés szabályainak elsajátítása
- egészséges életmódra nevelés
- szabadidő tartalmas eltöltésének megtanítása
- környezetünk védelme, ápolása
- nemzeti értékeink, kulturális és történelmi hagyományaink megismertetése
- a társadalmi beilleszkedés elősegítése
- reális társadalomkép alapozása, a pályaválasztás, jövőkép alakítása

d. Korosztályra lebontott céljaink

13-18 életév

- önálló egyéniség fejlesztése
- káros szenvedélyekkel szembeni helyes magatartásmód
- beilleszkedés, ön-és társismeret fejlesztése, megfelelő kapcsolatrendszer létrehozása

- szociális képességek: empátia, tolerancia, kommunikációs és vitakultúra fejlesztése
- családi szerepekre, párkapcsolatok kulturált kialakítására, takarékos és ésszerű gazdálkodásra nevelés
- pályaismeret

4. KOLLÉGIUMUNK NEVELÉSI FELADATAI

A kollégiumunk - a kollégiumi jogviszony fennállása alatt - biztosítja diákjai számára azok iskolai tanulmányai folytatásához szükséges kollégiumi feltételeket. Köznevelési feladatait kollégiumi ellátás, illetve sajátos nevelési igényű tanulók kollégiumi ellátásán keresztül valósítja meg.

A kollégiumunkban élő gyermekek, diákok személyiségének, egyéni tulajdonságainak, családi körülményeinek megismerése, az elfogadó, bizalmi viszony kialakítása a jogviszony létrejöttétől kezdődően tervezetten történik. A hatékony és eredményes pedagógiai munkánk egyik alapfeltétele, hogy a pedagógusok tartalmas és rendszeres együttműködés során segítsék a tanulók személyiségfejlődését.

A kollégiumi nevelés feladata különösen:

4.1. A tanulás tanítása

A kollégiumi nevelésünk feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Ennek érdekében lehetőséget biztosítunk az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejlesztjük a kreativitást, erősítjük a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit a könyvtárban az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. Törekszünk a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segítjük a mindennapi feladatokra történő felkészülést. Gondot fordítunk arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulóknál, mindennapi életük részévé váljon a tanulás. A tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz a tanulók egész felnőtt életére, és elősegíti helytállásukat a munka világában is. Ez a folyamat, a tanulásvezetés, a hatékony, egyre inkább alkotó tanulás megtanítása kiemelt fontossággal bír.

Feladatunk:

- A kollégium helyzetét, lehetőségeit figyelembe véve legfontosabb feladatunk a tanulmányi munka színvonalának emelése, a tanulási folyamat segítése, motiválása.
- Az eredményes tanulás ösztönzése érdekében – a Diákönkormányzat egyetértésével - létrehoztunk egy minősítési rendszert, amelyben a tanulók tanulmányi munkáját havonta értékeljük. A tanulók-önmagukhoz mért legjobb tanulmányi eredményét figyelembe véve- tanulmányi és közösségi munkájuk alapján különböző kedvezményekben részesülnek.
- Optimális tanulási feltételek biztosítása.
- A nyugodt tanulás érdekében biztosítottak a szobák, ahol a diákok tanári felügyelet és segítség mellett tanulhatnak.
- Helyes tanulási módszerek kialakítása.
- A helyes tanulási technika elsajátítása fontos feladata a nevelésnek. Ennek érdekében a tanulási módszerek ismertetésével, gyakoroltatásával megtanítjuk diákjainkat tanulni.

4.2. Az erkölcsi nevelés

A kollégiumunk feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint e normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók

erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

4.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumunk, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segíti elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Elsajátítják azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén kialakul bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve meg ismerik történelmét, sokszínű kultúráját.

4.4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelésünk elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A kollégiumunk megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképeség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer.

4.5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelésünk elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása; elősegítjük a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá segítjük, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

4.6. A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégiumunk kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezeléséről. A kollégiumunk kiemelten foglalkozik a Nat.-ban meghatározott szexuális nevelés kérdéseivel is.

4.7. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözi a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítik a tanulókat

a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete hozzá járul az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. Fontos, hogy a kollégiumunk a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

4.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelésünk feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

4.9. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulóknak meg kell tanulniuk, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják. A kollégiumi nevelés során fel készítjük a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekszünk arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

4.10. Pályaorientáció

A kollégiumunk - a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest - átfogó képet nyújt a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) biztosítunk, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejlesztjük bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A kollégiumunk - a kollégium pedagógiai munkájával kapcsolatban álló iskolákkal együttműködve - valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

4.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumunk - a bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan - segíti, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaikat, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. A kollégiumunk a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

4.12. Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulóink értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelésünk során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal megismertetjük a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

5. A KOLLÉGIUMI PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG SZERKEZETE

A kollégium - igazodva az Nkt. 28. §-ának rendelkezéseire - a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket - annak céljától, jellegétől függően - kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi, az intézményi szervezet működéséhez pedagógiai irányítást, illetve támogatást biztosít.

A kollégiumban – igazodva a közoktatási törvény és a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának rendelkezéseire, az előírt időkeretek között – felkészítő foglalkozásokat, egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozásokat, a kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozásokat, a tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozásokat, szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozásokat szervezünk.

A növendékek kötelesek részt venni heti tizenhárom órában rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozásokon, heti egy órában csoportfoglalkozáson és további heti egy órában a növendékek által szabadon választható foglalkozáson.

5.1. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások

A kollégium a foglalkozások tervezése, szervezése során kiemelten ügyel a pozitív tanulási attitűd kialakítására és megerősítésére, a kreativitás fejlesztésére, az egész életen át tartó ismeretbővítés fontosságára, gondoskodik a tanulókkal való személyes törődés tapintatos formáinak kialakítására. Külön figyelmet fordít a nemzetiségi sajátosságokra és a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni szükségleteire. A kollégium a foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozza meg, hogy azok hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.

Kötelező foglalkozások tanulóként (15 óra/hét/kollégista):

-4x3 óra felkészítő foglalkozás (szilencium)

-1 óra csoportfoglalkozás értékelésre, aktuális témák megbeszélésre és az alapprogramban meghatározott 12 témakör feldolgozására

-1 korrepetáló-felzárkóztató vagy tehetséggondozó foglalkozás

-1 választott szabadidős foglalkozás

5.1.1. Felkészítő foglalkozások a kollégiumban:

5.1.1.1. Tanulást segítő foglalkozások:

- rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás,
- differentiált képességfejlesztő, tehetség-kibontakoztató foglalkozás,
- a bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, hátránykompenzáció,
- a tantárgyi ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, diákkörök,
- tematikus csoportfoglalkozás.

TANULÁST SEGÍTŐ FOGLALKOZÁSOK

a.) Szilencium

Intézményünk legfontosabb feladata a tanulmányi munka segítése, a tanulás feltételeinek biztosítása. Ennek érdekében szilenciumi foglalkozásokat szervezünk naponta 16 órától 18³⁰ óráig.

A napi felkészülést megfelelő tárgyi környezetben, nevelőtanári felügyelettel biztosítjuk. Tanulóink szobáikban készülnek, nevelőtanári felügyelet mellett.

Az első kategóriába tartozó tanulók, a minősítési rendszerben elfoglalt helyük alapján kötetlenebb formában készülhetnek az iskolai tanórákra. Ők önálló időbeosztással végezhetik munkájukat.

b.) Felzárkóztatás, korrepetálás, tehetséggondozás

- A kollégiumi nevelőtestület rendszeresen segíti a tanulmányi hátránnyal küzdő diákok otthonos felzárkóztatását a tanárok érdeklődési köre, illetve tantárgyismerete alapján.
- **A csoportfelelős nevelőtanár alkalmanként számonkéréssel győződik meg arról, hogy a tanuló a szilenciumon felkészült-e, felderíti a hiányosságokat.**

5.1.2. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások:

5.1.2.1. Csoportvezetői foglalkozások:

- a) közösségi foglalkozás a kollégiumi csoportok számára:
a csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése
- b) tematikus csoportfoglalkozások:
az e rendeletben előírt témakörök, időkeretek között szervezhető foglalkozások

5.1.2.2. A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások:

- a) a kollégiumi diákönkormányzatok működésének támogatása
- b) kollégiumi diákfórumok (kollégiumi gyűlés, kisebb közösségek szerinti megbeszélések)

5.1.2.3. A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:

a foglalkozásokon (tanulói vagy pedagógusi kezdeményezésre) a diákok feltárhatják egyéni problémáikat ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére

5.1.3. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:

Állandó, vagy adott eseményre szerveződő kollégiumi diákcsoportok számára szervezett

- irodalmi, képzőművészeti, zenei, tánc, vizuális képességeket fejlesztő művészeti,
- természettudományos, műszaki, vállalkozói, gazdasági ismereteket bővítő szakmai,
- egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú,
- a hasznos gyakorlati ismeretek megszerzését, az önellátás képességének fejlesztését célzó,
- a pályaorientáció szempontjából is fontos tartalmakat hordozó szakkörök, kollégiumi sportkörök, rendezvények, versenyek, vetélkedők.

Szabadidős foglalkozásaink:

- Testépítő kör
- Kispályás labdarúgás
- Környezetvédelmi stúdió
- Természetbarát kör
- Egészségügyi kör
- Számítástechnika-kollégiumi infó
- Filmklub
- Történelem kör
- Bördíszmű kör
- Fiatalok az Élet Küszöbén /FÉK/ kapcsolat- és jellemépítő szakkör
- Önismereti kör

A kollégiumi közösséget erősítik még a szervezett kiállítások, mozi, színház, hangverseny látogatások, műveltségi vetélkedők, kirándulások.

A sporttevékenységet, a tömegsportot szeretnénk erősíteni, vonzóvá tenni minél több tanuló számára. Nem feledkezünk meg a közösségfejlesztő hatásáról sem, mert a csapatjáték kollektív magatartást igényel, segítségnyújtást, kölcsönös bizalmat. A feltételek adottak, rendelkezünk kondicionáló teremmel, használhatjuk az

iskola tornatermét, udvari pályáját. A nevelők többsége maga is sportol, és szívesen vezet tömegsport köröket.

A tanulók érdeklődése és a tanárok irányultsága alapján a következő tevékenységekbe lehet bekapcsolódni: kispályás foci, kosárlabda, asztalitenisz, aerobic, kondicionáló torna, sakk.

Csapatbajnokságok és egyéni versenyek szervezésében támaszkodunk a diákönkormányzatra, de a tanári felügyeletet mindig biztosítani kell, tekintettel a balesetek megelőzésére.

A közösség életében a hagyományrendszer az a váz, amire ráépíthetjük az érték közvetítő tevékenységek rendszerét. Ez a tevékenység együttes a hagyományos ünnepek köréhez, közösségi együttléthez kötődik.

A műsorok, szereplések sok – sok lehetőséget adnak az önkifejezésre. Ezek tanulói öntevékenységen alapuló rendezvények, amelyeket egy- egy új elemmel, ötlettel érdemes továbbfejleszteni.

Kollégiumunk hagyományos rendezvényei a tanév időszakában:

- Évnyitó közgyűlés
- Szüreti Bál
- Mikulás
- Karácsony
- Elsősök bemutatkozó estje
- Farsang
- Félévi közgyűlés
- Nőnap kiadvány
- Végzősök búcsúja
- Házi bajnokságok

A hagyományápolást a nevelőtestület a diákönkormányzat hatáskörébe adta át. A diáktanács szervezi, osztja ki a feladatokat, tanulócsoportoknak vagy diákköröknek az ünnepekre való felkészülést.

A diákönkormányzat összetételétől, rátermettségétől – ami évenként változik – függ a tanári segítő beavatkozás mélysége.

A diákönkormányzat működése

A diákönkormányzat működtetésének segítségével célunk, hogy a tanulók váljanak a társadalomba illeszkedni tudó, a demokrácia szabályait megtanuló állampolgárokká. Jussanak el a társadalom életének, működésének alapszintű megértéséig. Alakuljon ki a megfelelő kollégiumi aktivitás, legyenek alkotó, cselekvő formálói a közösség életének.

A diákönkormányzat tevékenysége során a kollégiumi szabályozók megalkotásában közreműködve, a tanulók jártasságot szereznek az érdekegyesítő technikák alkalmazásában. A diákönkormányzat feladata még, hogy részt vegyenek a rend és a fegyelem fenntartásában, képviselők útján gyakorolják döntési, egyetértési és véleményezési jogaikat. Jelen legyenek a kollégium tanulóját érintő fegyelmi tárgyaláson, képviseljék a kollégiumot és működjenek együtt más diákönkormányzatokkal.

A diákönkormányzat elkészíti működési szabályzatát, munkatervét és azok alapján működik. Legalább havonta ülésezik, és évente két alkalommal hív össze közgyűlést, ahol beszámol tevékenységéről és végzett munkájáról, megválasztja vezetőit. A tanulók vélemény-nyilvánításának legmagasabb fóruma a közgyűlés. Először szeptemberben ajánlott megtartani a tanév záró-nyitó programadó közgyűlést. A másodikat a tanév felénél, ahol sor kerül a félév értékelésén kívül vélemény-nyilvánításra, jutalmazásra és a diákönkormányzat vezetőinek újraválasztására.

Az önkormányzás alapja a szabad választás. A választási szabályzatuk alapján megválasztják a diákönkormányzat tisztségviselőit.

5.2. Pedagógiai felügyelet

A kollégium - szervezeti egységként egy pedagógus közreműködésével (a továbbiakban: ügyeletes nevelőtanár) - gondoskodik a foglalkozáson nem tartózkodó tanulók pedagógiai felügyeletéről, a kollégiumi élet szervezéséről.

5.2.1. A kollégium zavarmentes működésének biztosítása céljából az ügyeletes nevelőtanár:

- a) visszatérő rendszerű ellenőrzést folytat a külső és belső biztonsági rendszabályok, a balesetvédelmi előírások betartása, az egyéni és közösségi tulajdon védelme, a megelőzés érdekében,
- b) folyamatos jelenlétével biztosítja a házirend betartását, különös tekintettel az együttélési normák, a személyiségvédelem, a diákok önrendelkezési jogának érvényesülésére,
- c) időszakos ellenőrzést folytat az egyéni és közösségi rend fenntartása, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából,

A pedagógiai felügyelet átadásakor az ügyeletes nevelőtanárok között - dokumentált –információ cserére kell sort keríteni.

5.2.2. A kollégiumi élet szervezése során a kollégium vezetőjének a feladata:

- a) a napirend szerinti tevékenységek, így az ébresztő, a takarodó, az étkeztetés megszervezése, felügyelete, ellenőrzése
- b) a tanulói nyilvántartások, különösen a betegség, távollét, kimenő, engedélyek folyamatos vezetése,
- c) a közös helyiségek és közösségi eszközök használatának, az öntevékeny diákkörök tevékenységének a felügyelete,
- d) a felmerülő egyéni problémák kezelése, ennek részeként az ügyeletes nevelőtanári intézkedés, továbbá információtovábbítás a csoportvezető nevelőtanárnak.

6. A KOLLÉGIUM HELYI TANTERVE, TEMATIKUS FOGLALKOZÁSOK KERETPROGRAMTERVE

TEMATIKUS FOGLALKOZÁSOK TÉMAKÖREI

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

A kollégiumi tematikus csoportfoglalkozások éves óraszama

TÉMAKÖR	1-8. évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13-14. évfolyam
A tanulás tanítása	4	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

A kollégiumi foglalkozások keretprogram terve a tematikus csoportfoglalkozások szervezéséhez és tartalmának meghatározásához

A kollégiumi nevelésben a foglalkozások célja a kollégisták személyiségének, erkölcsi és esztétikai ismereteinek, jellemének, önismeretének, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi szellemiségének megalapozása, illetve fejlesztése. A kollégiumi foglalkozások a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek fejlesztésére, az egyéni tanulási módszerek elsajátítására, a helyes életviteli szokások kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek. A kollégiumi együttélésben, a foglalkozásokon és tevékenységekben a kollégisták megtapasztalhatják a másik ember elfogadásának, segítségének és megbecsülésének a fontosságát. Megélhetik az értékek mentén kialakult közösséghez való tartozás biztonságát, mélyíthetik a természeti, történelmi és kulturális örökségünk megbecsülését. Nyitottabbá és elfogadóbbá válnak a hazai nemzetiségek és más népek kultúrája iránt. Felkészülnek a közéleti szereplésre, egyéni és közösségi érdekeik és értékrendjük képviselésére. A foglalkozások olyan kompetenciákat is fejlesztenek, melyek révén a tanulóknál kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség. A kollégiumi foglalkozások kiegészítik az iskolák nevelő-oktató munkáját. A középiskolai szakaszban a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a szakközépiskolában az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges képességek, készségek, attitűdök együttes fejlesztése a cél.

A csoportfoglalkozások keretprogram terve nevelési területenként, az adott témakör legfontosabb tartalmi elemei alapján határozza meg a kollégiumi nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát. A foglalkozások számát, éves elosztását, tartalmi felépítését úgy kell meghatározni, hogy alkalmazkodjon a tanulók életkorához, a választott iskolájuk típusához.

A kollégiumi nevelés és oktatás a Nat. kiemelt fejlesztési feladatainak keresztül kapcsolódik az iskolai tantervi szabályozáshoz.

A kollégiumokban évi 37 nevelési héttel (a 12–13–14. évfolyamon 33 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező csoportvezetői foglalkozással kell számolni. Az óraszámok minden évfolyamon lehetővé teszik, hogy a kollégiumok a tematikus csoportfoglalkozásokat – részben vagy egészben – a csoportvezetői

foglalkozások keretében, vagy a felkészítő foglalkozások terhére szervezzék meg. A 13-14. évfolyamra vonatkozó óraszámok és követelmények a szakképzésben résztvevő pedagógiai foglalkozások alapját jelentik, amelyek ezekben a feladatokban résztvevő és nem tanköteles tanulók számára kollégiumi ellátást biztosító kollégiumok számára csak szakmai ajánlást jelentenek.

6.1. A TANULÁS TANÍTÁSA

Nevelési feladat:

A tanulmányi munka szervezése, a tanulási folyamat ösztönzése és segítése a kollégium sajátos eszközeivel.

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat.

Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.

Fejlesztési követelmény:

Ismerjék meg, – és előbb tanári segítséggel, majd önállóan – alkalmazzák a kollégiumi tanulás folyamatában használatos hatékony tanulási eljárásokat, módszereket.

A tanulás szervezése

Objektív feltételek

- Tárgyi feltételek: a nyugodt tanulást a hálósobák szolgálják, ahol nyitott ajtóknál közös tanulóasztaloknál, a folyosókon tartózkodó felügyelő tanárok jelenlétében készülnek fel diákjaink az iskolai feladatokra.
- Állandó szaktanári segítség: a nevelők nemcsak felügyeletet látnak el a tanulási időszak alatt, hanem fontos feladatuk a tanulók felzárkóztatása, a nevelési célzatú és értékelő jellegű beszélgetések és a tanulási módszerek begyakoroltatása.
- Időbeni feltételek: fő időkeret: a szilencium (a napirendben rögzített időben), kiegészítő időkeret: esti órákban, egyénileg differenciált.
- Egészségügyi feltételek: tiszta levegő, megfelelő világítás, egészséges testtartás, pihentető szünetek.

A szilencium ideje alatt biztosított a csend, a nyugalom. Ezen idő alatt nem lehet telefonálni, rádiózni, magóználni, hangoskodni, vendéget fogadni.

Fontos a helyes szokások kialakítása, meggyökereztetése, a helyes tanulási módszerek elsajátítása. (Ezeket ismertetni kell csoportfoglalkozásokon, szülői értekezleteken.)

A nevelőtanár feladatai a tanulás megszervezésében:

- tájékozódás a diákok egyéni tanulásának jellemzőiről (globális, frakcionizált vagy vegyes tanulás, tervszerű vagy tervszerűtlen tanulás)
- az egyes gyerekek számára könnyű és nehéz tárgyak, illetve kedvelt és elutasított tárgyak
- az egyéni tanulás tipikus hibái az egyes tanulóknál
- a tanuló viszonyulása az iskolai sikerekhez és kudarcokhoz, dicsérethez és elmarasztaláshoz

Ezek ismeretében segítőkész, nyugodt légkörben kell megszervezni a tanár és tanuló, a tanuló és tanuló segítő együttműködését, valamint az iskola tanáraival való együttműködést.

A fejlődés ellenőrzésének módszerei:

- rendszeres napi ellenőrzés, esetleges kikérdezés
- elemző értékelés havonta a nevelőtanárok részéről csoport szinten
- félévenként elemző értékelés a kollégiumvezető részéről kollégiumi szinten

A feladathoz kapcsolódó fejlesztendő kompetenciák:

- a hatékony önálló tanulás
- digitális kompetencia
- matematikai kompetencia

6.2. AZ ERKÖLCSI NEVELÉS

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe.

Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítse fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére.

A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

Az erkölcsi jó olyan önzetlen megnyilatkozás (gondolkozásmód, szóbeli vagy írásbeli közlés, magatartás, cselekedet), amellyel önmagunk és embertársaink (természeti és társadalmi környezetünk) javát szolgáljuk. Az erkölcsi jó feltételezi, hogy önmagunkban és a külvilági kapcsolatainkban harmónia van. Ám a harmonikus lelki boldogság nem állandó kísérőnk, nem épül be a lelkünkbe szilárdan állandó megerősítésre, megújításra szorul.

Az emberséges életvitel olyan erkölcsi alapérték, amelynek a megélésével magunkban önbecsülést másokban tiszteletet ébresztünk és a következő nemzedéknek példát nyújtunk.

Nevelési feladat:

Segíteni a jóra, az erkölcsi jóra nevelni diákjainkat. Felismertetni a saját életükben azokat a viselkedési normákat, amelyek alapjául szolgálnak az erkölcsös életnek. Megismertetni a jó és a rossz mibenlétével, a helyes magatartás és a jó döntés vezérelveivel.

Fejlesztési követelmények:

- Helyes világszemlélet, önismeret és erkölcsi értékrend kialakítása
- Legyen képes a társadalmi konfliktusok és erkölcsi dilemmák felismerésére, értelmezésére és megvitatására.
- Ismerje fel felelősségét maga és mások sorsáért és a földi élővilág jövőjéért.
- Legyen tisztában az alapvető egyéni és közösségi értékekkel.
- Ismerje fel az alapvető erkölcsi értékeket. Tudjon különbséget tenni a jó és a rossz az igaz és a hamis között.
- Ismerje a társadalmi együttélés alapvető szabályait

Konkrét tevékenységek:

- viselkedési, öltözködési normák betartása
- egymás elfogadása
- társas viselkedés elsajátítása
- csoportbeszélgetések
- napirend elfogadása és betartása

A csoportfoglalkozások tematikája:

- Felelősség- és kötelességtudat
- A munka megbecsülése
- Mértéktartás, együttérzés, segítőkészség
- Erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe

6.3. NEMZETI ÖNTUDAT, HAZAFIAS NEVELÉS

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Meg kell tanítani gyerekeinknek, hogy kik vagyunk és hova tartozunk. Nevén kell nevezni hibáinkat, és büszkén kell sorolnunk értékeinket. A mi dolgunk ránevelni: hibáinkból tanulunk, értékeinket pedig őriznünk, ápolnunk és minden erőnkkel, tehetségünkkel gyarapítanunk lehet és kell. A múlt segít a jelen megértésében és a jövőt is megalapozza.

Értékek, amelyeket az elkövetkezőkben szisztematikusabban és következetesebben kell megvalósítanunk:

- Ismerjék meg a tanulók lakóhelyük értékeit és mutassák be egymásnak.
- Módszer: – térképen bejelölni a diákok lakóhelyeit, kiselőadások a lakóhelyről
- Mátészalka bemutatása (lakóépületek, utcák, terek, műemlékek, múzeum)
- Nemzeti jelképeink:(címer, zászló, Szent Korona, nemzeti ereklyék, emlékhelyek, Himnusz, Szózat)
- Híres magyar művészek és alkotásaik
- Híres magyar történelmi személyiségek élete, munkájuk jelentősége
- Híres magyar utazók: útjaik célja, útvonala, eredménye, hozzájárulásuk a magyar és egyetemes kultúrához
- Magyar feltalálók, híres találmányok
- Magyar olimpikonok
- Világörökségek Magyarországon (Budapest, Hollókő, Pannonhalma)
- A hazaszeretetet tükröző versek, irodalmi alkotások
- Népmesék, népdal, ballada
- Nemzetiségek Magyarországon, magyar nemzetiségek határainkon túl
- Vendégszeretet, idegenforgalom

Program lehetőségek, tevékenységformák:

- városnézés, kirándulás
- gyűjtőmunka, kiállítás-szervezés
- vetélkedők megrendezése
- kiselőadások
- videofilmek megtekintése – beszélgetés, vita

- plakát, dekoráció készítése

Nemzeti ünnepeinkről iskolai szinten emlékezünk meg.

A feladathoz kapcsolódó fejlesztendő kompetenciák:

- esztétikai-művészeti tudatosság, kifejező készség
- szociális és állampolgári kompetencia
- idegen nyelvi kommunikáció
- digitális kompetencia

Nevelési feladat:

A tanulók képességeinek és egyéni szükségleteinek megfelelő szervezeti és módszertani megoldások alkalmazása.

Fejlesztési követelmények:

A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók a választott iskolában eredményesen végezzék tanulmányaikat, a tehetséges tanulók kapjanak meg minden lehetőséget képességeik kibontakoztatására, tudásuk bővítésére. Helyes önismereten alapuló reális pályaválasztás.

6.4. ÁLLAMPOLGÁRSÁGRA, DEMOKRÁCIÁRA NEVELÉS

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt.

Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Nevelési feladat:

Fejlődjön az egyén közösségtudata és kompromisszumkereső problémamegoldó képessége.

Fejlesztési követelmény:

Váljon autonóm személyiségként olyan felelősen gondolkodó, az egyéni és közösségi célok között egyensúlyt találó, kompromisszumkereső állampolgárrá, aki a jogi normák elfogadója, ám egyúttal azok kritikus alakítója is. Törekedjen a kollégiumi életben cselekvő módon részt venni, és aktív kezdeményezőként egyéni vagy mikroközösségi (pl.: szoba- vagy osztálytársak, évfolyamtársak, vagy közös folyosón lakók, stb.) szinten képviselni érdekeit. Jogkövető magatartásával váljon példaképpé (elsősorban) a fiatalabb diáktársai előtt; érezze át az állampolgárság súlyát, felelősségét, de ismerje fel és fogadja el annak cselekvő, alkotó lehetőségét is.

Konkrét tevékenységek:

Összhangban a történelem és a társadalomismeret témakörében szerzett tananyagi ismeretekkel, szemléletesen be kell mutatni a demokrácia és a diktatúra közötti különbségeket; tisztázni kell a demokratikus jogállam rendezési elveit, működését. A házi- és napirend előírásainak betartásával mikrokörnyezeti szinten tudatosulhat a jogkövető magatartás. A jognak, mint a közösségi (társadalmi) élet nélkülözhetetlen szabályozó eszközének az elfogadása. Az intézményi szinten működő Diákönkormányzat (DÖK) munkájának támogató, bátorító pedagógusi tevékenységgel segíteni kell a nyílt problémafelvetést. A hírforrások, a sajtó-típusok tartalmaiból válogatva

célirányosan olyan információkra, műsorokra kell a figyelmet ráirányítani, melyek segítik a közéletben való eligazodást. A helyi és országos választások előtt segíteni kell a tájékozódást, a felelősségteljes döntés meghozatalát. Szituációs játékok, helyzetgyakorlatok révén gyakorolni kell a helyes állampolgári magatartást.

6.4.1. Európai azonosságtudat, egyetemes kultúra

Az, hogy hangsúlyt helyezünk nemzeti kultúránkra, nem áll útjában annak a váagnak, hogy az „európai nagycsalád” tagjaiként éljünk. Sőt, minél inkább megismerjük nemzeti kultúránkat, annál nyilvánvalóbb, hogy az nem más, mint az egy közös európai örökség továbbfejlesztése. Így Európához, mint gyökereinkhez jutunk el, s ezáltal még jobban értjük és becsüljük értékeinket. Ez a kulturális egység az európai nemzetek között sokkal mélyebb és tartósabb közösséget biztosíthat, mint bármilyen gazdasági integrációs törekvés vagy politikai szövetség létrehozása. Az Európai Unióhoz történő csatlakozással együtt járó lehetőségek ismerete elengedhetetlen, ugyanakkor látni kell ennek nehézségeit is. Az egyetemes kultúra birtokbavételéhez lehetőséget kell biztosítanunk a kollégiumban a szabadidő tartalmas eltöltésére, a gyerekek élményvilágának nevelésére, hiszen az érzélemvilág az, ami a személy irányultságát erősen meghatározza, ami a személy cselekedeteire erősen kihat, ami által befolyásolt és érintett lesz a személy. Ezzel szemben az élményvilág az a terület is, aminek befolyásolására nagy erők mozgókat a fogyasztóipar. Ezekről a káros hatásokról úgy tudjuk megóvni diákjainkat, ha élményvilágukat az egyetemes kultúra értékeiből, egy sokkal összetettebb és szebb világból forrasztjuk, mint a pillanatnyi és gyors kommersz kielégülés.

Információkra épülő világunkban kikerülhetetlen, hogy különös figyelmet fordítsunk a könyvtár és az információs források céltudatos használatára, az informatikai és számítástechnikai ismeretek elsajátítására és begyakorlására, az Internet pozitív irányban ható használatára.

Konkrét tevékenységek:

- az Európáról és a világról szóló legfontosabb tudósítások figyelemmel követése a tömegkommunikációs eszközökben
- külföldön járt tanulók beszámolóit
- nemzetiségi, illetve ún. „határok feletti” műsorok lehetőség szerinti megtekintésének szorgalmazása
- környékünk néphagyományai (népi játékok, szólások, közmondások gyűjtése)
- Múzeumlátogatás (Szekérmúzeum)
- lehetőség szerinti részvétel író-olvasó- találkozóon (Mátészalka Művészetbarát Egyesület szervezésében)
- Népi és iparművészeti technikák kipróbálása (Művészeti Iskola)
- kollégiumi számítástechnika terem Internet hozzáféréssel
- mobilszámítógépek igénybevételének lehetősége egyéni célokra

6.4.2. Diákönkormányzat:

A diákönkormányzat működtetésének segítségével célunk, hogy a tanulók váljanak a társadalomba illeszkedni tudó, a demokrácia szabályait megtanuló állampolgárokká. Jussanak el a társadalom életének, működésének alapszintű megértéséig. Alakuljon ki a megfelelő kollégiumi aktivitás, legyenek alkotó, cselekvő formálói a közösség életének.

A diákönkormányzat tevékenysége során a kollégiumi szabályozók megalkotásában közreműködve, a tanulók jártasságot szereznek az érdekegyesítő technikák alkalmazásában. A diákönkormányzat feladata még, hogy részt vegyenek a rend és a fegyelem fenntartásában, képviselők útján gyakorolják döntési, egyetértési és véleményezési jogukat. Jelen legyenek a kollégium tanulóját érintő fegyelmi tárgyaláson, képviseljék a kollégiumot és működjenek együtt más diákönkormányzatokkal.

A diákönkormányzat elkészíti működési szabályzatát, munkatervét és azok alapján működik. Legalább havonta ülésezik, és évente két alkalommal hív össze közgyűlést, ahol beszámol tevékenységéről és végzett munkájáról, megválasztja vezetőit. A tanulók vélemény-nyilvánításának legmagasabb fóruma a közgyűlés. Először szeptemberben ajánlott megtartani a tanév záró-nyitó programadó közgyűlést. A másodikat a tanév felénél, ahol sor kerül a félév értékelésén kívül vélemény-nyilvánításra, jutalmazásra és a diákönkormányzat vezetőinek újraválasztására.

Az önkormányzás alapja a szabad választás. A választási szabályzatuk alapján megválasztják a diákönkormányzat tisztségviselőit.

6.5. AZ ÖNISMERET ÉS A TÁRSAS KULTÚRA FEJLESZTÉSE

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.

Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására. Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Nevelési feladat:

A mindenkori szociális környezetben való sikeres beilleszkedés segítése.

Fejlesztési követelmény:

Az önismeret elméleti és tapasztalati alapjainak, valamint a szociális készségek - empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség - birtokában a tanulók legyenek képesek megérteni a társadalom kölcsönhatásait és tartsák be a közösségi együttélés szabályait.

A tanulók ebben az életszakaszban különös érzékenységgel reagálnak az őket ért érzelmi és értelmi hatásokra. Az önismereti foglalkozások abban nyújtsanak segítséget, hogy ezeket a hatásokat megfelelően dolgozzák fel, s ez által személyiségük töretlen fejlődése biztosított legyen.

Hisz nemcsak a sikerek, hanem a megfelelően feldolgozott kudarcélmények is hozzájárulhatnak ahhoz, hogy az önmagát kereső fiatal megtalálja helyét és felvállalja az ebből fakadó szerepet a szűkebb és a tágabb közösségben egyaránt. E foglalkozások célja a kollégisták személyiségének, jellemének, aktuális pszichés állapotának megismerése és fejlesztése.

A helyes önismeret elősegíti az alkalmazkodást, a beilleszkedést, és képessé tesz arra, hogy reális pálya- és jövőképet építsen fel a tanuló. Fontos feladat, hogy tudatosítsuk azokat az alapvető erkölcsi értékeket, amelyek mentén működőképes lesz a személy és a közösség viszonya.

A jó kollégiumi légkör alapfeltétele a kölcsönös bizalom, a nyílt és őszinte párbeszéd a diák-diák és a tanár-diák viszonylatban egyaránt.

A személyiség fejlődésének lényeges, meghatározó szakasza a kamaszkor. Nagy felelősség hárul a nevelőtestületre abban, hogy a családból lassan kinövő s abból kilépő kamasz ne legyen otthontalanná, hanem belenőjön abba a közösségbe, amit mi kollégiumi "nagy családnak" nevezünk.

E szakasz alapvető kérdése mind az egyén és mind a közösség szempontjából: Ki vagyok én? Kik vagyunk mi?

Csak egy olyan kollégium tud igazi választ adni az egyén önmagát kereső kérdésére, ahol a dolgozók megtalálták önazonosságukat. Az önazonosság alapja a személyiségnek, mint páratlan, megismételhetetlen értéknek a hangsúlyozása, hogy nem a teljesítményeim miatt vagyok elfogadott, hanem a magam egyetlenségemben vagyok érték.

A személyiség azonban nem elszigetelt individuum, akinek meg kell valósítania önmagát, nem is arctalan tömeg, hanem kapcsolatra, személyes kapcsolatra kész ember, az embertárs, aki tudja, hogy az ÉN csak a TE-vel és a MI-vel együtt lehet azzá, akivé lennie kell.

A gyermek, ahogy kezdetben egy család tagjaként értelmezi önmagát, később a részszerintiségének megfelelően azonosul a közösséggel, amelyiknek tagja. Minél teljesebb ez az azonosulás, annál inkább annak szokásai, értékrendje lesz jellemző rá is.

A közösség szokásrendje magasabb rendű szokáshalmaz. A magasabbrendűség tényszerűen a közösségi érdekek előtérbe helyezésével mutatkozik meg /házirend, napirend/. Az értelmes kollégiumi rend, a fegyelem a kol-

légista életének természetes szokásává kell, váljon, hiszen a külső és a belső rend feltételezi, építi és erősíti egymást.

„Tartsd meg a rendet, és a rend megtart téged!”

Meggyőződésünk, hogy ennek kiépítéséhez és fenntartásához következetesség szükséges.

A csoportfoglalkozások tematikájába beépül:

- képesség a különféle közösségek életébe való bekapcsolódásra, részvétel a döntési folyamatban, pl. a csoport saját programjának kialakítása a közösségi fórumok, csoportgyűlések, felelősök megválasztása
- önkiszolgáló tevékenység tartalma, beosztások
- közösségi hangneme, stílus, érzelmi eszköztár alakítása, szokások, hagyományok teremtése, fejlesztése, ápolása
- közösségi ünnepek

A megvalósítás módszerei:

- négyszemközti és csoportos beszélgetések
- önismereti tesztek
- előadások
- személyiségmodellek bemutatása
- a motiválhatóság fontossága
- filmek, versek, irodalmi példák
- érdeklődési területek feltárása

A feladathoz kapcsolódó fejlesztendő kompetenciák:

- szociális kompetencia
- kommunikációs kompetencia
- állampolgári kompetencia

6.6. A CSALÁDI ÉLETRE NEVELÉS

A család, mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében. A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában. Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Az egészséges, teherbíró, múltat értékelő, jelent és jövőt építő társadalom alapja a család. Magát modernnek mondó társadalmunkban is fontos hangsúlyoznunk, hogy a család egy férfi és egy nő életre szóló, végleges elköteleződése a házasságban; kettős cél – az élet továbbadása és egymás kiteljesítése és boldoggá tétele – érdekében. A definíció minden elemének hangsúlyozása fontos a diákok számára, hisz megtévedt, önzésbe menekülő korunk sok pusztító, hamis mintát közvetít.

Nevelési feladat:

Ismerjék meg a másik nem jellemző testi-lelki sajátosságát és maximálisan becsüeljék azokat. Kerüljenek minden sértő, lealacsonyító megnyilvánulást a másik nemmel kapcsolatban. Elengedhetetlen a helyes nemi identitás kialakítása.

Fejlesztési követelmények:

- helyes önismeret felépítése
- önuralom, önfegyelem fejlesztése
- érzelmi kilengések kezelésének megtanítása
- a másik ember, a másik nem tisztelete
- az igaz, a szép és a jó felismerése, befogadása

Konkrét tevékenységek:

- a párkapcsolattal kapcsolatos prezentációk bemutatása korosztályonként
- őszinte, nyílt beszélgetések nemenként, korcsoportonként
- lehetőség négyszemközti beszélgetésre

6.7. TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉGRE NEVELÉS

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Nevelési feladat:

A testi és mentális képességek megőrzése és fejlesztése megfelelő életritmus, otthonos, igé-nyes környezet és a szeretetteljes bizalmi légkör biztosításával.

Fejlesztési követelmény:

Tegyenek szert olyan ismeretekre, gyakorlati képességekre, szokásokra, amelyek segítik őket testi-lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében, a környezettudatos magatartás kialakításában.

6.7.1. Testi és lelki egészség

Belső igényszintre kell emelnünk a tanulók körében az egészséges és kulturált életmódot. Az ismeretek és információk adásán túl feladatunk, hogy gyermekkorban felkészítsük az egyént arra, hogy önálló felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, olyan egészséges életvitelt tudjon kialakítani, mely meggyőző erővel hat majdani környezetére, családtagjaira.

Ennek érdekében feladatunk:

- megismertetni a tanulókat a környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőivel és ezek elkerülésének módjával
- megelőzni a káros függőségekhez vezető szokások (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás) kialakulását
- segíteni a krízishelyzetbe jutottakat
- foglalkozni a párkapcsolatokkal, a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel
- figyelmet fordítani a családi életre, felkészíteni a felelősségvállalásra
- bevezetni a tanulókat a hétköznapi élet gyakorlatában nélkülözhetetlen alapvető háztartási ismeretekbe

Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók. Fontos, hogy a nevelést végző saját életvitelével adjon hiteles mintát.

Konkrét tevékenységek:

A tanulók életét megfelelő mederben tartó, annak ritmust adó helyes napirend, életrend elfogadtatása, illetve az ehhez kapcsolódó pedagógiai feladatok:

- az önálló napkezdés, ébredés, reggeli teendők segítése
- az egészségvédő feltételek, a személyi higiénia, a testápolás feltételeinek biztosítása
- a kozmetikai szerek megfelelő használata
- a tisztálkodás szükség szerinti ellenőrzése
- az időjárásnak megfelelő öltözet, tiszta ruha, cipő – ezzel kapcsolatos tanácsok adása
- az önművelés és szórakozás helyes egyensúlyának kialakítása
- az iskolai terhelés utáni kikapcsolódás
- az esti rendszeres és módszeres tisztálkodás, az ágyazás, a napi nyolcórás nyugodt alvás biztosítása
- elektromos háztartási eszközök ismerete, használata

A csoportfoglalkozások tematikájába beépül:

- Család-, lakás-, táplálkozás-, öltözködéskultúra
- Rekreáció, test- és szépségápolás
- Szexuális kultúra, ismerkedés, párkapcsolatok
- Deviancia, káros szenvedélyek
- Viselkedés, illetan, tánckultúra
- Társas kapcsolatok, barátok, szobatársak
- Mentális egészség, ajándékozási kultúra
- Leggyakoribb tevékenységek a háztartásban

Lehetséges foglalkozási formák:

- csoportfoglalkozások
- egyéni és csoportos beszélgetések
- kiselőadások, önálló gyűjtőmunka
- szellemi és játékos vetélkedők
- videofilmek megtekintése, a látottak megvitatása
- külső előadók meghívása
- tánc-, elsősegélynyújtó stb. tanfolyamok megszervezése igény, illetve lehetőség szerint

6.7.2. Sport

Az egészséges életmódhoz hozzátartozik az, hogy kollégistáink sportoljanak, játsszanak, friss levegőn sétáljanak, mozogjanak, kirándulni menjenek, fizikai megterheléssel is járó tevékenységet folytassanak. Tudatosítanunk kell bennük, hogy a mozgáshiány a többi civilizációs ártalommal együtt egyre több betegség okozója. Kívánatos, hogy diákjaink eljussanak a sport erősítő, egészségmegőrző, értékének felismerésére. A játéknak és a sportnak – a sokféle kedvező testi hatás mellett – nagy befolyása van a tanulók erkölcsi, jellembeli fejlődésére is.

A sportolás rendelkezésre álló feltételei kollégiumunkban:

- az iskolával közösen használt tornaterem és az udvari sportpálya
- kondicionáló terem
- egyéni sporteszközök (labdák, hullahopp karikák, tollaslabda stb.)
- a nevelőtestület sportot kedvelő és sportot űző tanárai segítik a sportmunkát

Konkrét tevékenységek:

- heti három alkalommal esténként tornatermi lehetőség (kosárlabda, kézilabda, foci)

- focibajnokság
- minden délután és este konditermi lehetőség
- kiegészítő sportágak (asztalitenisz, tollaslabda, sakk, biliárd, asztali foci)
- biciklitúrák
- horgászversenyek
- kirándulások

Mindezeket túl fontosnak tartjuk:

- tudatosítani, hogy a versenyzésnél nem elsősorban az eredmény a fontos, hanem a részvétel
- tudjanak örülni saját és mások elért sikereinek
- tudatosodjon bennük a hatás öröme, a fölösleges energia levezetése

6.8. FELELŐSSÉGVÁLLALÁS MÁSOKÉRT, ÖNKÉNTESSÉG

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulóknál. A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír.

Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Szükséges, hogy mai magyar társadalmunkban az egymásért végzett munka, a másokra való figyelés és a cselekvő szeretet gyakorlattá váljon, ezért különösképpen fontos fiataljaink világlátását ez irányba alakítani. Ha nemcsak önmagukért, hanem a közösségért is élő és tevékenykedő felnőttek alkotta egészséges társadalmat akarunk építeni, a közösségi munkát az iskolás évek alatt kell megkedveltetni az ifjúsággal. Elengedhetetlenül szükség van a társadalom nehéz helyzetben lévő tagjainak, közülük is hangsúlyozottan a segítségre szorulóknak a támogatására. A felnövekvő nemzedékekben hosszú távon is tudatosítani kell, hogy egy nemzet tagjaként összetartozunk, és nem hagyhatjuk sorsukra a bajba jutottakat, a rászorulókat. A segítségnyújtás mindannyiunk elemi emberi kötelessége, amely mindkét fél számára kölcsönös gazdagodással jár. Mind-egyikünknek megvan a maga helye, szerepe, egyéni képessége ahhoz, hogy tegyünk valamit a másikért.

A közösségi szolgálat egyben lehetőség arra, hogy mindenki fejlessze a képességeit. A közösségi szolgálat révén elérhetjük, hogy Magyarországon minél többen váljanak egymás iránt felelősséget érző emberekké.

Nevelési feladat:

A felnövekvő nemzedékek körében szemléletváltás következzen be a szűkebb és tágabb környezetükhöz, a rászorulókhöz, és a közjóhoz fűződő viszonyuk tekintetében. Ezzel a fiatalok lehetőséget kapnak az aktív állampolgári létre való felkészülésre. Az önkéntes munka szociális, környezetvédelmi, a tanuló társadalmi környezetének javát szolgáló, anyagi érdektől független tevékenység, amelyet diákjaink egyénileg vagy csoportosan, végezhetnek.

Fejlesztési követelmények:

Alakuljon ki az öregekre, a fiatalokra, a beteg emberekre való odafigyelés, a hátrányos helyzetű embertársaink iránt érzett felelősség képessége. A mások helyzete iránti érzékenység által fejlődjön empátiája, ezáltal alakuljon ki a szociális érzékenység tanulóinknál. Legyen tisztában a hátránnyal élők nehézségeivel, az egyén társadalmi felelősségével a hátrányok leküzdésében. Alakuljon ki a szolidaritás érzése a környezetükben élő, mások segítségére szoruló emberekkel szemben. Érezzen felelősséget tágabb környezetének állapotáért, ismerje meg az önkéntes munka lehetőségeit, fontosságát.

Konkrét tevékenységek:

Környezetvédelmi tevékenység:

- iskola- és kollégium parkjának rendezése, közösségi terek tisztítása, rendezése, kerítésfestés
- közintézmények, közterületek állagmegóvását szolgáló tevékenység (kerítésfestés, parkrendezés, faültetés, építés, javítás, takarítás) ill. környezetük rendezése
- fa és növényültetés, avar összegyűjtése
- környezettudatosságra, fenntartható fejlődésre vonatkozó programokban való részvétel

6.9. FENNTARTHATÓSÁG, KÖRNYEZETTUDATOSSÁG

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának.

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Az emberiség globális problémája a környezetszennyezés, mely nem ismer határokat. Szerencsére ma már a természet- és környezetvédelem is nemzetközi méreteket öltött. Tudatosítani kell diákjainkban: ahhoz, hogy eredményeket lehessen elérni ezen a területen, először a közvetlen környezetünket kell megvédeni, szemléletmód változásra, aktív cselekvésre van szükség. Fontos, hogy növendékeink nyitott szemmel járjanak, hogy észrevegyék kis környezetük minden olyan mozzanatát, jelenségét, tennivalóját, amellyel saját életüket szebbé, tisztábbá, rendezettebbé tehetik. Meg kell keresnünk és ki kell használnunk azokat a kollégium által nyújtott lehetőségeket, amelyekben a gyerekek megtanulhatják, gyakorolhatják a mindennapi környezetkultúra elemeit, melyek során a környezetkultúra erkölcsi kérdéssé, jellemet formáló és jellemet alakító tényezővé válik.

Konkrét tevékenységek:

- A mindennapi élet megszervezése kínálja a környezettel való kapcsolatteremtés különböző módozatait. A környezet kulturáltsága tetten érhető az alábbi területeken:
- a szobarend kialakítása (virág, terítő, otthonról hozott dísz tárgyak) és ápolása
- park és kollégiumi előtér takarítása, füvesítés
- a hálósobák rendje, tisztasága
- a hűtőszekrények, a teakonyhák, a mosogatók, a mosdók, a zuhanyzók rendben tartása és ésszerű, takarékos, tiszta használata

A csoportfoglalkozások tematikájába kívánatos beépíteni:

- A közvetlen környezet veszélyei
- Kötelező tűz- és balesetvédelmi tájékoztató, tűzriadó
- Szűkebb környezetünk megismerése (Arborétum jellegű parkunk)
- Természetvédelmi értékek a tanulók lakóhelyén
- Természetvédelmi területek elhelyezkedése Magyarországon
- A világörökség részei
- Megemlékezés a Környezetvédelmi Napokról:
 - Föld Napja (április 22.)
 - Madarak és Fák Napja (április 27.)
 - Víz Világnapja (március 22.)
 - Környezetvédelmi Világnap (június 5.)

A megvalósítás módszerei:

- előadások, filmek
- kirándulások, megfigyelések, túrák
- egyéni gyűjtőmunka, kiselőadások, vetélkedők

A feladathoz kapcsolódó fejlesztendő kompetenciák:

- természettudományos kompetencia
- szociális és állampolgári kompetencia

6.10. PÁLYAORIENTÁCIÓ

A kollégiumnak átfogó képet kell nyújtania a munka világáról igazodva az életkori sajátosságokhoz. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, valamint képessé válnak arra, hogy a cél eléréséhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. A kollégium igyekszik megfelelő információt adni a továbbtanulási lehetőségekről, a munkaerőpiac elvárásairól, segít eligazodni a továbbtanulási és pályaválasztási dokumentumokban.

A választott életpályára való felkészítés mozzanatai:

- a helyileg szokásos tanulási rend megismertetése
- a helyes időbeosztás kialakítása
- tájékozódás a tanulók egyéni célkitűzéseiről, a szülők elvárásairól
- az érdeklődési irányok támogatása, az egyéni ambíciók kibontakoztatása
- a helyes önismeret, az önbecsülés és önbizalom erősítése
- a továbbtanulási lehetőségek megismertetése, a reális pályaválasztás segítése
- a vizsgákra, érettségire való pszichés felkészítés
- a végzős tanulók felvételi eredményeinek visszacsatolása, pályakövetés

A feladathoz kapcsolódó fejlesztendő kompetenciák:

- anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció
- esztétikai–művészeti tudatosság és kifejező készség
- a hatékony önálló tanulás
- digitális kompetencia

6.11. GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI NEVELÉS

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Nevelési feladat:

Segíteni az önálló életvitel kialakításának képességét, felkészíteni a felnőtt lét szerepeire.

Fejlesztési követelmény:

Alakuljon ki autonóm, felelős, a közösségi érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képessége. A kollégium igyekszik közvetíteni azokat az alapvető ismereteket, amelyek segítik a majdani családi háztartás és gazdálkodás tervezését, a tudatos fogyasztóvá válást, az eligazodást a mindennapi életben, a gazdaság és pénzgazdálkodás világában.

A feladathoz kapcsolódó fejlesztendő kompetenciák:

- szociális és állampolgári kompetencia
- természettudományos kompetencia
- kezdeményezőkézség és vállalkozási kompetencia

6.12. MÉDIATUDATOSSÁGRA NEVELÉS

A társadalmi élet minden színterén jelentősége van a médiának. Mára mindennapjaink nélkülözhetetlen elemévé vált: szórakozásunk, szabadidőnk, munkánk, információszerzésünk és a világgal való kapcsolatunk is erre építkezik.

Soha ekkora szükség nem volt arra, hogy a fiatalok megkapják azt a felkészítést, amely alkalmassá teszi őket a média világában való eligazodásra. A televízió és az internet nagy hatással van rájuk, ezért a kollégiumi nevelés szempontjából lényeges, hogy értsék a média nyelvét, és felismerjék a függőséggel járó veszélyeit. Fontosnak tartjuk, hogy a diákok legyenek képesek a médiában szereplő valóság és a fikció megkülönböztetésére.

Nevelési feladat:

A média megértéséhez szükséges kritikai és értelmezési készség kialakítása és fejlesztése. A gyermek akkor érti meg igazán az őt körülvevő világot, ha képes kritikus szemmel tekinteni mindazt, amit lát és hall. A fiataloknak meg kell tanulniuk kiszűrni a számukra hasznos információkat, átértékelni azok pontosságát és megbízhatóságát.

Fejlesztési követelmény:

A tanulók ismerjék a média szerepét, előnyeit és veszélyeit. Tudatosuljanak a diákokban az adatbiztonsággal, függőséggel, jogszabályokkal kapcsolatos ismeretek. Tudjon különbséget tenni a médiatartalmak között. Az értékes és hasznos műsorok iránti igény kialakítása. A szó- rakoztató és információs eszközök világában el kell sajátítaniuk a megfelelő képességeket és szemléletmódot. A médiumok kritikus és kreatív értelmezésének képessége a legfontosabb fejlesztési követelmény.

Konkrét tevékenységek:

- ismerkedés a médiával folyóiratokon, újságcikkeken keresztül
- a televízió- és internetfüggőség bemutatása
- reklámok bemutatása különféle példákon keresztül
- híradásokon keresztül a média politikai közreműködését elemezzük
- a médiatartalmak és a valóság összefüggésének vizsgálata reklámokon keresztül
- internethasználat gyakorlása (e-mail küldés, keresés stb.)
- online levelek elemzése

7. NEVELÉSI MÓDSZEREINK

A személyes példamutatás

Elkötelezettségünk, gyermekszeretetünk, fakad.

A követelés

A követelés a követelményrendszer, a kötelességek, a szabályok betartásának eszköze. Különösen fontos a közösségek kialakulásának kezdeti szakaszában és minden tanév kezdetén.

A szoktatás és gyakoroltatás

A kollégista szerep, a tanulói szerep megtanulásának, a beilleszkedéshez szükséges tulajdonságok bevéésének eszköze.

A meggyőzés és tudatosítás

A kollégiumi élet szabályainak, az együttélési normák elfogadásának és megtartásának tudatosodása a tanulók életszabályozási rendszerében.

Az egyénre, a csoportra, a közösségre való közvetett ráhatás

Ez a közösség tagjai vagy csoportjai között létrejövő kölcsönös kapcsolaton alapul. Meghatározó a közösség, illetve a csoport közvéleménye, információs rendszere, hangneme, stílusa.

8. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS MINŐSÉGE, EREDMÉNYESSÉGE

A kollégium - a szülővel és az iskolával együttműködve - hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait választott iskolájában.

A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat;
- képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására;
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásnak a képességével;
- kialakul reális társadalomképe;
- rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra;
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére;
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi;
- ismeri nemzetünk, nemzetiségeink kulturális, történelmi hagyományait.

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

A nevelés eredményességének mértékét meghatározza, hogy a tanuló a nevelési folyamat végén:

- képességeinek figyelembevételével milyen mértékben teljesítette tanulmányait
- mennyire rendelkezik valós társadalomképpel
- rendelkezik-e a társadalomba való beilleszkedéshez szükséges alapvető ismeretekkel és képességekkel
- képzettsége párosul-e az új ismeretek befogadásának képességével
- képes-e az együttműködésre, kapcsolatok kialakítására, önálló alkotó munkára

- közösségelménye mennyire határozza meg a kialakuló életvezetést.

8.1. A tanulók fejlődésének ellenőrzési és értékelési rendszere

A következő területeken kaphatunk visszajelzést a tanulók fejlődéséről:

- magatartás, viselkedés
- akarat tényezők
- értelmi tényezők
- testi és lelki állóképesség

Magatartás, viselkedés

A személyiség fejlődésének külső megnyilvánulási formája, ezért közösség- és társadalomformáló tényező. A változások a mindennapi tevékenységben könnyen nyomon követhetők, ezért a folyamatos ellenőrzés és a szükséges korrekciók megtétele döntő e téren.

A magatartási, viselkedési problémák felismerése után fel kell tárni annak okait, és meg kell tenni a pozitív változást elősegítő intézkedéseket. A pedagógus példamutató szerepe és a közösség jó szokásai, hagyományai elengedhetetlenek ezen a területen. A házirend, napirend jól körülhatárolja a diákotthonban a magatartás- és viselkedésnormákat.

Akarati tényezők

A személyiségfejlődés energiabázisát adja, ezért az eredményesség szempontjából meghatározó. A diákotthoni tevékenységrendben való részvétel alapján nagyon jól értékelhetők a tanulók akarat tulajdonságai. A hiányosságokat elsősorban azzal javíthatjuk, ha motiválni tudjuk a tanulókat a közösségi tevékenységekre, ehhez pedig elengedhetetlen, hogy azok értelmesek és színvonalasak legyenek.

Értelmi tényezők

Az értelmi képességek fejlődését a következő összetevők alapján vizsgálhatjuk:

- továbbtanulási mutatók
- tanulmányi eredmények
- intelligencia tesztek
- vizsgák, versenyek
- képesség-vizsgálatok

Testi és lelki állóképesség

Főbb összetevői:

- egészségi állapot mérése
- fizikai állóképesség mérése
- a diákotthoni légkör, hangulat tesztelése, elemzése

Ellenőrzési formák

- folyamatos megfigyelés
- foglalkozások látogatása
- feljegyzések készítése
- egyéni és csoportos beszélgetések
- véleménykérés (szobatárs, barát, osztályfőnök, tanár stb.)
- cselekedet- és viselkedéselemzés

A tanári értékelés kifejezésének módja, eszköze

Szóbeli értékelés

Leggyakoribb, fontos eleme a szavak, kifejezések, a stílus megválasztása, valamint az, hogy mikor és hogyan végezzük, mondunk ítéletet a tanuló cselekedetéről. Mérlegelés tárgya, hogy nevelési szempontból mikor a legcélravezetőbb (négy szemközt, közösség előtt stb.).

Írásbeli értékelés

- a kollégiumi naplóban
- csoportnaplóban
- saját dokumentumban

Az ellenőrzés és értékelés – tárgyától függően – eltérő időközökben végzendő feladat. A ciklikusság eldöntése és alkalmazása a pedagógiai módszertani szabadság jegyében a nevelésért felelős nevelőtanár feladata.

A szobák tisztaságát, rendjét a szoba lakói a nevelőtanárral együtt naponta ellenőrzik. A nevelőtanárok részt vesznek a félévi és év végi osztályozó értekezleteken, ahol hathatósan működnek közre a tanulók magatartás és szorgalom jegyeinek alakításában. Jutalmazási, büntetési rendszerünket a Házirend tartalmazza.

8.2 A pedagógusok teljesítményének értékelése

- A közoktatási rendszer megújítása kapcsán a korábban működő IMIP megszűnt.
- Elkezdődött a pedagógus-életpályamodell bevezetése.
- A 2013/2014-es tanévben megkezdődtek a minősítések, s a tervek szerint 2018-ig minden pedagógusnak át kell esnie az eljáráson. Ezzel párhuzamosan kiépül és elkezd munkáját a tanfelügyeleti rendszer.
- Folyamatos az intézményi önértékelés.
- Fontos értékmérők: külső mérések, belső mérések, a tanulók eredményei.

9. Záradék

Pedagógiai Program érvényessége: határozatlan időre készült.

Kötelező módosítani:

- a kollégiumot érintő törvények rendeletek változásakor
- az Alapító Okirat módosításakor, ha az érinti a kollégiumot
- a felülvizsgálatok során szükségesnek ítélt módosítások csak a kollégiumi nevelőtestület kétharmados többségi akaratával vezethető be.

A Pedagógiai Programot a diákönkormányzat véleményezi.

A Pedagógiai Program nyitott, a szülők, tanulók bármikor megtekinthetik.

A Pedagógiai Program a kollégiumra vonatkozó hatályos törvényi szabályozókkal együtt alkalmazható.

